

ZAŠTITA OKOLIŠA

Uređuje: Vjeročka Vojvodić

Prenosimo dio teksta

Prijedlog rezolucije Europskog parlamenta za Konferenciju UN-a

“2014. – COP* 20” o klimatskim promjenama u Limi, u Peruu
(1. – 12. prosinca 2014.)

Dokument s plenarne sjednice B8-0251/2014

19. 11. 2014.

Na temelju niza aktivnosti detaljno opisanih u cjelovitom tekstu dostupnom na internetskoj stranici Europskog parlamenta u prijedlogu rezolucije navodi se:

Potreba za hitnim djelovanjem

- Europski parlament uviđa izuzetne razmjere i ozbiljnost prijetnji izazvanih klimatskim promjenama i izražava duboku zabrinutost zbog kontinuirano slabe međunarodne reakcije na izazov klimatskih promjena; izuzetno je zabrinut da se svijet nalazi na potpuno krivom putu u pogledu ograničavanja globalnog zagrijavanja na 2 °C i poziva vlade da radi postizanja tog cilja bez odgode poduzmu konkretne mjere protiv klimatskih promjena i usmjere napore na globalni sporazum u Parizu 2015.;
- napominje da, u skladu s nalazima 5. izvješća o procjeni Međuvladina tijela za klimatske promjene, raspoloživi globalni proračun ugljika nakon 2011., uz zadržavanje mogućnosti da porast prosječne globalne temperature ostane manji od 2 °C, iznosi 1 010 gigatona CO₂; naglašava da sve zemlje moraju dati svoj doprinos te da će se odgađanjem povećati troškovi i smanjiti mogućnosti;
- sa zabrinutošću primjećuje da će prema rezultatima najnovijih znanstvenih istraživanja Centra za istraživanje klimatskih promjena Tyndall emisije CO₂ 2014. doseći rekordnu razinu od 40 milijardi tona (godišnje) i da ukupne buduće emisije CO₂ ne smiju premašiti 1 200 milijardi tona želimo li zadržati vjerojatnost od 66 % da će prosječno globalno zagrijavanje ostati ispod razine od 2 °C;
- naglašava da se sporazumom za 2015. treba ispuniti cilj smanjenja globalnih emisija kako bi se zadržala razina proračuna ugljika uz pomoć koje je cilj od 2 °C ostvariv i težiti postupnom ukidanju globalnih emisija ugljika do 2050.;
- podsjeća da će se u procesu UNFCCC-a (*United Nations Framework Convention on Climate Change*) razmotriti mogućnost jačanja dugoročnog cilja postavljanjem ograničenja porasta temperature na 1,5 °C;

- ističe da prema izvješću o novom klimatsku gospodarstvu “Bolji rast, bolja klima” zemlje svih razina dohotka imaju priliku ostvariti dugotrajan gospodarski rast i pritom umanjiti golem rizik od klimatskih promjena;
- očekuje od novog sastava Komisije da preuzme proaktivnu ulogu u rješavanju globalne klimatske krize, uključujući dodatnim financiranjem na području borbe protiv klimatskih promjena; poziva Komisiju da jasno obznani da je izazov klimatskih promjena jedan od njezinih glavnih strateških prioriteta i da se organizira na način kojim će to odražavati na svim razinama i u svim sektorima u djelovanjima i politikama na domaćoj i vanjskoj razini, između ostalog ulaganjem u održivu poljoprivredu, u skladu s preporukama posebnog izvjestitelja UN-a o pravu na hranu, i u održiv promet;
- ističe da se globalne politike u vezi s klimatskim promjenama temelje na Konferenciji UN-a o okolišu i razvoju (UNCED – *United Nations Conference on Environment and Development*) održanoj 1992. te da su sastavni dio globalnih napora za promicanje održivog razvoja u cijelom svijetu; naglašava da se politike povezane s klimatskim promjenama moraju promatrati u tom širem kontekstu te u vezi s daljnjim radnjama koje se odnose na Konferenciju iz Rija, milenijske ciljeve razvoja program za razdoblje nakon 2015. godine.

Razvoj Durbanske platforme

- Parlament EU-a podsjeća na sažeti prikaz UN-ova sastanka na vrhu o klimi u kojem je glavni tajnik UN-a istaknuo da se mnogi vođe, iz svih regija i sa svih razina gospodarskog razvoja, zalažu za prestanak porasta emisija stakleničkih plinova prije 2020., za znatno smanjenje emisije nakon toga i za klimatsku neutralnost u drugoj polovici stoljeća;
- očekuje od EU-a i njegovih država članica da preuzmu neke od glavnih konstruktivnih uloga na konferenciji COP 20 u Limi radi stvaranja potrebnih uvjeta za uspješan obvezujući globalni sporazum o klimi u Parizu 2015.; naglašava da je na svjetskim vladama kolektivna odgovornost, i prema budućim generacijama, za odgovarajuće klimatsko djelovanje;
- podsjeća da su se u Varšavi sve stranke suglasile s odlukom UNFCCC-a br. 1/CP.19 kojom se sve stranke pozivaju da započnu ili pojačaju domaće pripreme za svoje planirane nacionalne doprinose te da o njima izvijeste dovoljno vremena prije konferencije COP 20 (do prvog tromjesečja 2015. za stranke koje su spremne na to) na jasan i transparentan način koji

* Konferencija stranaka (COP) je vrhovno upravno tijelo međunarodne Konvencije. Okvirna konvencija Ujedinjenih naroda o promjeni klime (UNFCCC) stupila je na snagu 1994. godine, s ciljem smanjenja koncentracije stakleničkih plinova u atmosferi. COP 20: dvadeseta konferencija održana u Limi.

će omogućiti razumijevanje planiranih nacionalnih doprinosa kao i njihovo kvantificiranje; poziva stranke da svoje planirane nacionalne doprinose osmisle tako da budu u skladu s proračunom ugljika koji će rezultirati ograničavanjem globalnog zagrijavanja proizašlog iz emisija ugljičnog dioksida na 2 °C i da osiguraju prestanak rasta svjetskih emisija što je prije moguće;

- poziva da se na konferenciji u Limi postigne dogovor o zahtjevima za davanje informacija unaprijed tako da doprinosi određeni na nacionalnoj razini budu transparentni, mjerljivi i usporedivi, te razlučivi prema vrsti doprinosa; nadalje poziva da se na konferenciji u Limi postigne dogovor o fazi procjene prije COP-a u Parizu kako bi se razmotrilo jesu li predloženi doprinosi određeni na nacionalnoj razini zajedno dovoljni za postizanje cilja "ispod 2 °C" te jesu li na pojedinačnoj razini pravedni;
- naglašava da bi zemlje koje su već započele s ostvarenjem cilja smanjenja emisija u cijelom gospodarstvu trebale nastaviti s još većim smanjenjem emisija, a da bi druge, osobito one koje proizvode najviše emisija i one s najvećim odgovornostima i mogućnostima, također trebale preuzeti ciljeve koji se odnose na cijelo gospodarstvo i kojima se utvrđuju kvote emisija i smanjuje intenzitet stakleničkih plinova;
- poziva na ponovno ožvljavanje klimatske politike EU-a i na hitan dogovor o ambicioznim, obvezujućim ciljevima za smanjenje emisija, energetske učinkovitost i upotrebu obnovljivih izvora energije, osim poljoprivrednih goriva štetnih za društvo i okoliš, do 2030., čime bi se dao zamah međunarodnim raspravama o klimi i što je u skladu s obvezom koju je EU preuzeo da do 2050. smanji emisije stakleničkih plinova na razinu između 80 i 95 % ispod one iz 1990. godine;
- ponavlja da će ambiciozan klimatski i energetske okvir za 2030. omogućiti EU-u da zauzme položaj ranog ponuđača na tržištu te bi se njime moglo potaknuti međunarodne partnere da u skladu s time ojačaju svoje ambicije;
- ističe da je Europski parlament pozvao Komisiju i države članice da u kontekstu okvira EU-a za 2030. postave obvezujući cilj smanjenja domaćih emisija stakleničkih plinova za najmanje 40 % u odnosu na razine iz 1990., obvezujući cilj energetske učinkovitosti od 40 %, u skladu s istraživanjima o isplativom potencijalu energetske uštede, te obvezujući cilj proizvodnje barem 30 % energije iz ukupne konačne energetske potrošnje iz obnovljivih izvora energije; potiče države članice da u svojim aktualnim raspravama uzmu u obzir te ciljeve.

Elementi Sporazuma za 2015.

- u dokumentu se ističe da sporazum za 2015. mora biti ambiciozan već od samog usvajanja u Parizu kako bi svijet ostao na putu prema ostvarenju cilja "ispod 2 °C" i poziva EU da u tu svrhu surađuje s međunarodnim partnerima;
- smatra da bi se na konferenciji u Limi trebali utvrditi glavni elementi sporazuma za 2015., korištenjem napretka postignutog tijekom 2014. u okviru Durbanke platforme i ponavlja da će ublažavanje, prilagodba, financijska sredstva za borbu protiv klimatskih promjena i način provedbe biti osnovni dijelovi sporazuma iz 2015.;
- poziva EU da uključi sve stranke u svoj rad na ambicioznom i pravednom sporazumu za 2015. koji je usklađen s najnovijim znanstvenim dostignućima i prilagodljiv novim znanstvenim spoznajama i promjenjivim okolnostima, kako bi ostao prikladan cilju i održiv i mnogo godina nakon 2020.; stoga naglašava potrebu za mehanizmom kojim će se omogućiti redovita procjena obveza ublažavanja klimatskih promjena, na temelju čega će stranke moći unaprijediti svoje predložene

doprinosi s obzirom na cilj "ispod 2 °C", bez potrebe za ponovnim revidiranjem sporazuma;

- ističe potrebu za djelotvornim sustavom sukladnosti primjenjivim na sve stranke u okviru sporazuma za 2015.; naglašava da se sporazumom za 2015. mora promicati transparentnost i odgovornost uključivanjem zajedničkog sustava temeljenog na pravilima kojim su obuhvaćena pravila obračuna te načini praćenja, izvješćivanja i provjere; naglašava da bi se, na temelju iskustva stečenog iz Konvencije i njezina Protokola iz Kyota, pravila trebala razlikovati prema vrsti obveze koju je stranka odlučila preuzeti;
- smatra da bi se raspodjela zajedničkih napora trebala temeljiti na načelima jednakosti, s posebnim naglaskom na trenutačnoj i ukupnoj dosadašnjoj emisiji stakleničkih plinova i na mogućnostima koje se mogu procijeniti, primjerice, uz pomoć podataka o BDP-u po stanovniku, indeksa ljudskog razvoja i siromaštva te podataka koji pokazuju koliko bi bilo teško smanjiti ili ograničiti emisije; napominje važnost napredovanja na području financiranja borbe protiv klimatskih promjena kako bi se poboljšao cjelokupni napredak prema novom sporazumu o klimi.

Ambicije do 2020. i Protokol iz Kyota

- stavlja poseban naglasak na hitnu potrebu za ostvarenjem napretka u smanjenju golemog odstupanja između znanstvenih saznanja i trenutačnih obveza strana za razdoblje do 2020.; poziva one strane koje još nisu preuzele obveze da to učine; naglašava važnost uloge ostalih političkih mjera u smanjenju tog golemog odstupanja, uključujući energetske učinkovitost, znatne energetske uštede, obnovljivu energiju, učinkovitost resursa i postupno smanjivanje fluorouglikovodika, postupno ukidanje subvencija za fosilna goriva te jačanje uloge određivanja opće cijene ugljika;
- poziva sve stranke, međunarodne organizacije, podnacionalne aktere i nevladine organizacije da, kako bi se smanjilo golemo odstupanje, hitno osmisle, ojačaju i provedu domaće politike i inicijative međunarodne suradnje, posebice nadozvezujući se na inicijative utvrđene na UN-ovu sastanku na vrhu o klimi (poput Koalicije za klimu i čisti zrak) i na političke dijaloge na tehničkoj i političkoj razini u okviru UNFCCC-a u kojima se utvrđuju učinkovite prilike za klimu, razvoj i rast;
- uzimajući u obzir znatan višak jedinica Protokola iz Kyota (jedinica AAU, CER i ERU) koji će se prenijeti na račune EU-a i država članica u drugom obvezujućem razdoblju Protokola iz Kyota, poziva EU i države članice da, u skladu s Odlukom 1/CMP.8 prema kojoj su stranke dužne do 2014. preispitati svoje obveze za drugo obvezujuće razdoblje, ponište određeni broj jedinica kako bi se uskladile s predviđenim stvarnim emisijama i s isplativom krivuljom domaćih u svrhu ostvarenja klimatskog cilja Unije za 2050.;
- sa zanimanjem iščekuje višestranu ocjenu napretka EU-a i nekoliko njezinih država članica, kao i drugih stranaka, u ostvarenju ciljeva smanjenja do 2020. na Konferenciji u Limi, što je dio postupka međunarodne procjene i revizije; smatra da je takva transparentnost nužna da bi sve stranke razumjele međusobne napore i izgradile međusobno povjerenje;
- napominje da je EU na pravom putu u postizanju smanjenja emisija znatno ispod trenutačnog cilja od 20 % i ponavlja da je EU ponudio da poveća svoj cilj smanjenja emisija na 30 % do 2020. ako se druge zemlje s visokim razinama emisije obvežu na postizanje sličnih ciljeva smanjenja;
- pojašnjava da drugo obvezujuće razdoblje protokola iz Kyota, premda će biti ograničeno u svojem trajanju, treba shvatiti kao vrlo važan međukorak te stoga poziva sve strane, uklju-

čujući države članice EU-a, da brzo ratificiraju drugo obvezujuće razdoblje;

- naglašava da se ponovnim korištenjem i recikliranjem može doprinijeti smanjenju emisija stakleničkih plinova s obzirom na to da je upotreba sirovina znatan izvor emisija stakleničkih plinova; ponovno ističe važnost prelaska na kružno gospodarstvo s većim stopama recikliranja;
- napominje da EU mora ispuniti svoju ključnu ulogu u smanjenju emisija provedbom politika kojima bi se zaustavio razvoj nekonvencionalnih fosilnih goriva s pojačanim emisijama stakleničkih plinova, kao što su katranski pijesci;
- napominje da mnoge zemlje već pružaju dobar primjer kako se niskouglične razvojne strategije nadopunjuju s gospodarskim rastom; ističe da će se snažnim međunarodnim sporazumom potaknuti daljnje ambiciozno domaće djelovanje.

Dio Prijedloga rezolucije: Financijska sredstva za borbu protiv klimatskih promjena također je dostupan u cjelovitom tekstu Prijedloga rezolucije.

Prilagodba; gubitak i šteta

- dokument poziva zemlje s najrazvijenijim gospodarstvima da iskoriste postojeću naprednu infrastrukturu za promicanje, jačanje i razvijanje održivog rasta i da se obvežu na potporu zemljama u razvoju u jačanju vlastitih kapaciteta da u budućnosti zajamče da se gospodarski rast u svim dijelovima svijeta ostvaruje bez dodatnih negativnih posljedica za okoliš;
- naglašava da je djelovanje usmjereno na prilagodbu klimatskim promjenama neizbježno potrebno te mora imati središnju ulogu u novom sporazumu; ističe da će trenutačno djelovanje u cilju smanjenja emisije stakleničkih plinova biti jeftinije za svjetsko gospodarstvo i nacionalna gospodarstva i da će se njime smanjiti trošak prilagodbe; poziva sve zemlje da poduzmu odgovarajuće mjere kako bi predvidjele učinke klimatskih promjena, prilagodile se njima i reagirale u cilju zaštite svojih naroda, društava, gospodarstava i okoliša te postizanja održivog razvoja otpornog na klimatske promjene; primjećuje da reakcija na opasnosti povezane s klimatskim promjenama uključuje donošenje odluka u svijetu koji se mijenja uz stalnu neizvjesnost u pogledu ozbiljnosti i trenutka nastupanja učinaka klimatskih promjena te uz ograničenu učinkovitost prilagodbe;
- podsjeća da su zemlje u razvoju, posebice najnerazvijenije zemlje i male otočne zemlje u razvoju, najmanje doprinijele povećanju koncentracije stakleničkih plinova u atmosferi, a najosjetljivije su na štetne učinke klimatskih promjena i imaju najmanju mogućnost prilagodbe; poziva sve zemlje koje to mogu učiniti da podrže najranjivije države u njihovim nastojanjima da se prilagode učincima klimatskih promjena i reagiraju na njih u cilju postizanja održivog razvoja otpornog na klimatske promjene i da potiču sklapanje sporazuma o jačanju nacionalnih procesa planiranja prilagodbe, financiranju borbe protiv klimatskih promjena, prijenosu tehnologije i izgradnji kapaciteta;
- priznaje važnost koja je na posljednjim dvjema konferencijama COP-a pridana pitanju gubitka i štete u vezi s utjecajima klimatskih promjena u zemljama u razvoju i najnerazvijenijim zemljama koje su posebno osjetljive na negativne posljedice klimatskih promjena; napominje da je potrebno u potpunosti provesti odluke donesene u Varšavi i ponovno razmotriti ta pitanja u Limi;
- naglašava potrebu jamčenja predvidljivosti financiranja borbe protiv klimatskih promjena za zemlje u razvoju kako bi im se pomoglo u naporima za prilagodbu klimatskim promjenama i

njihovo ublažavanje; u tom kontekstu naglašava da će zemlje koje daju svoj doprinos Zelenom klimatskom fondu trebati pojasniti kojim će se izvorima financiranja koristiti te kako će prikupiti ta sredstva s obzirom na to da bi se takvim informacijama jamčila predvidivost prihoda za zemlje u razvoju;

- uvida poteškoće pri razdvajanju klimatskih i razvojnih aktivnosti te njihovih brojnih sinergija na državnoj razini, no ustraje u tome da je vjerodostojno i transparentno ocjenjivanje pridržavanja pravila o dodatnim sredstvima i dalje moguće;
- žali zbog toga što je unatoč povećanju sredstava za aktivnosti ublažavanja klimatskih promjena i prilagodbe istima, ono zasjenjeno činjenicom da većina vlada, uključujući i vlade razvijenih zemalja, još uvijek aktivno subvencionira proizvodnju i potrošnju fosilnih goriva;
- ističe da je potrebno temeljiti klimatsko djelovanje na uključivim pristupima kojima se poštuju načela rodne jednakosti i prava te početi rješavati pitanje učinaka klimatskih promjena, posebno kako bi se pružila potpora siromašnim i marginaliziranim pojedincima i zajednicama.

Sektor upotrebe zemljišta

- Rezolucija naglašava da je u skladu s nalazima Međuvladina tijela za klimatske promjene upotreba zemljišta (poljoprivrednog, šumskog i drugog) jedan od najizloženijih i najosjetljivijih segmenata naših gospodarstava, no istodobno ima znatan i isplativ potencijal za ublažavanje klimatskih promjena i jačanje otpornosti; napominje da je važno da sve stranke u svoje nacionalne doprinose uključe zemljišnu komponentu s odgovarajućom zajedničkom metrijom kako bi se pratio mjerljivi napredak k ostvarenju nekoliko međusobno povezanih ciljeva (npr. ublažavanje, produktivnost i otpornost) te kako bi se o njemu izvješćivalo i kako bi ga se provjeravalo; ističe činjenicu da bi se sporazumom trebao postaviti sveobuhvatni okvir obračuna za emisije i uklanjanje stakleničkih plinova koji nastaju zbog upotrebe zemljišta;
- naglašava da se treba posebno pobrinuti za sigurnost opskrbe hranom i ishrane osjetljivog stanovništva suočenog s klimatskim promjenama.

Međunarodni zračni i pomorski promet

- ponovno se ukazuje na važnost pomorskog i zračnog prometa u kontekstu smanjenja emisija stakleničkih plinova i potrebu za brzim napretkom i težnjom da i Međunarodna pomorska organizacija i Međunarodna organizacija za civilno zrakoplovstvo postignu zadovoljavajuće i pravovremene rezultate, u skladu s opsegom i hitnošću klimatskog izazova.

Klimatska diplomacija

- Parlament naglašava da je u tom kontekstu bitno da Europska unija, kao važan dionik, nastupi jednoglasno na Konferenciji te da traži ostvarenje napretka u sklapanju međunarodnog sporazuma i ostane ujedinjena u tom pogledu; poziva države članice da učinkovito usklade svoja stajališta sa stajalištem EU-a; naglašava da Europska unija mora izvršiti pritisak na stranke koje nisu usklađene s ciljem od 2 °C; poziva izaslanstvo EU-a da istakne one obveze koje su ostale vlade preuzele potpisivanjem Protokola iz Kyota;
- poziva države članice da započnu intenzivnu diplomatsku suradnju sa zemljama partnerima kako bi se unaprijedio položaj EU-a u pregovorima, u suradnji s Europskom službom za vanjsko djelovanje i Komisijom, među ostalim i preko Mreže za zelenu diplomaciju;
- pozdravlja činjenicu da se na UN-ovu sastanku na vrhu o klimi održanom u New Yorku 23. rujna 2014. prvi put nakon Kopenhagena raspravljalo o klimatskim promjenama, a prisu-

stvovalo mu je više od 130 predsjednika i premijera te brojni akteri iz civilnog društva i iz sektora poduzeća; posebno pozdravlja najave za konkretno djelovanje kojim vođe planiraju smanjiti emisije, ulagati u čistu energiju i niskougljični rast, podržati određivanje cijene ugljika i doprinijeti financiranju borbe protiv klimatskih promjena; naglašava da će provedba obveza koje su vođe preuzeli u New Yorku biti ključna za održavanje zamaha ususret konferencijama u Limi i Parizu;

- smatra da vjerodostojnost EU-a u kontekstu pregovora o klimi ovisi o ambicioznosti djelovanja unutar EU-a;
- naglašava da bi se sveobuhvatnim planom za razdoblje nakon 2015. trebala ojačati obveza međunarodne zajednice na održivi razvoj te da bi se trebale podržati međunarodne obveze i ciljevi, uključujući one povezane s klimatskim promjenama;
- ističe da je konferencija COP 21 jedinstvena prilika za rješavanje pitanja klimatskih promjena i stvaranje poveznice s radom UN-a na razvojnom planu za razdoblje nakon 2015. godine te s pripremama za konferenciju koja će se održati u ožujku 2015. o Okviru iz Hyogoa za smanjenje rizika od katastrofa; poziva na pojačano diplomatsko djelovanje EU-a na području klime kako bi se ti procesi povezali radi dosljednog i ambicioznog pristupanja ciljevima održivog razvoja.

Industrija i konkurentnost

- Parlament izražava zabrinutost zbog povećanja svjetskih emisija CO₂ u 2013., prema podacima Međunarodne agencije za energiju, unatoč smanjenju emisija u Europi i Sjedinjenim Američkim Državama; stoga predlaže da se razmotri preuzimanje diferenciranih obveza kako bi svaka država doprinijela svjetskim naporima u području industrijske i energetske politike; poziva na bolju upotrebu tehnologija, kao što su svemirski sateliti, za točno prikupljanje podataka o emisijama i temperaturama, kao i na transparentnu suradnju i razmjenu informacija među državama;
- ističe da bi Europa trebala povećati prisutnost svojih ekološki prihvatljivih tehnologija na tržištu, uključujući one u području informacijskih i komunikacijskih tehnologija, obnovljivih energija, inovativnih i učinkovitih tehnologija niske emisije te posebice energetske učinkovitih tehnologija; naglašava da bi se stabilnim međunarodnim pravnim okvirom potaknula ulaganja u smanjenje emisija ugljika, energetske učinkovitost i obnovljivu energiju te bi se otvorile nove prilike za poduzeća u EU-u koja predvode u tim sektorima; napominje da se inovativnim održivim ulaganjima ostvaruje rast i otvaraju radna mjesta;
- smatra da bi se ambicioznim i pravno obvezujućim međunarodnim sporazumom doprinijelo rješavanju problema izmještanja emisija ugljika i konkurentnosti relevantnih sektora te posebice energetske intenzivnih sektora.

Istraživanje i inovacije

- Rezolucija naglašava da su razvoj i uvođenje održivih naprednih tehnologija ključni za borbu s klimatskim promjenama te istovremeno i za uvjeravanje partnera EU-a diljem svijeta da je smanjenje emisija izvedivo uz povećanje konkurentnosti i broja radnih mjesta;
- poziva na međunarodnu obvezu na povećanje ulaganja u istraživanje i razvoj održivih naprednih tehnologija u relevantnim sektorima; smatra da je ključno da EU služi kao primjer ostalima usmjeravajući izdatke za istraživanje u demonstraciju inovativnih tehnologija koje su klimatski prihvatljive i energetske učinkovite te da razvije blisku znanstvenu suradnju u tom području s međunarodnim partnerima poput zemalja skupine BRIC i SAD-a.

Energetska politika

- U prijedlogu rezolucije pozdravljaju se nedavni potezi vlada SAD-a i Kine u vezi s klimatskim djelovanjem i njihovom spremnošću da preuzmu važniju ulogu u svjetskim naporima za suočavanje s klimatskim promjenama; izražava žaljenje zbog toga što neke razvijene zemlje nastavljaju povećavati svoje emisije po glavi stanovnika;
- primjećuje se da cijene različitih izvora energije igraju važnu ulogu u određivanju ponašanja tržišnih aktera, uključujući i industriju i potrošače, te primjećuje da nemogućnost trenutnog okvira međunarodne politike da u potpunosti internalizira vanjske troškove potiče neodržive obrasce potrošnje; nadalje ponavlja da bi svjetsko tržište ugljičnog dioksida s dovoljno visokom tržišnom cijenom predstavljalo čvrstu osnovu za postizanje znatnih smanjenja emisija i jednakih prilika za industriju; poziva EU i njegove partnere da u skoroj budućnosti pronađu najučinkovitiji način za poticanje veza između sustava EU-a za trgovanje emisijama i drugih sustava trgovanja usmjerenih na svjetsko tržište ugljika, kako bi se osigurala veća raznolikost mogućnosti smanjenja emisija, veće tržište i likvidnost, transparentnost te konačno učinkovitije dodjeljivane sredstava za energetske sektor i industriju;
- poziva na bližu suradnju Vijeća, Komisije i Europske službe za vanjsko djelovanje kako bi se omogućilo EU-u da jedinstveno nastupa prema međunarodnim organizacijama, poput Međunarodne agencije za energiju (IEA), Međunarodne agencije za obnovljivu energiju (IRENA), Međunarodnog partnerstva za suradnju u području energetske učinkovitosti (IPEEC) i Međunarodne agencije za atomsku energiju (IAEA), čime bi dobila aktivniju i utjecajniju ulogu, posebice u poticanju politika kojima se podupiru održiva energija, energetska učinkovitost i energetska sigurnost;
- poziva Komisiju i države članice da, pod vodstvom Komisije, uz pristup usmjeren na djelovanje i nadzor u okviru Europskog semestra, bez odgode donesu konkretne mjere za postupno ukidanje svih ekološki štetnih subvencija do 2020., uključujući subvencije za fosilna goriva; uz to poziva na međunarodno usklađenu provedbu cilja dogovorenog na sastanku na vrhu G20 u Pittsburghu, to jest postupno ukidanje subvencija za fosilna goriva koje su prema podacima Međunarodne agencije za energiju iznosile 544 milijarde USD na svjetskoj razini u 2012., a čime bi se znatno smanjile emisije CO₂ i pomoglo smanjiti javni deficit u mnogim zemljama; pozdravlja namjeru skupine G-20 iznesenu u Sankt Peterburgu da se uspostavi sustav stručnog ocjenjivanja postupnog ukidanja subvencija za fosilna goriva; žali zbog nedostatka napretka u konkretnim mjerama usmjerenim na provedbu ovog cilja; poziva na reviziju mehanizma čistog razvoja (CDM) s posebnim naglaskom na sprečavanje negativnih utjecaja projekata u sklopu tog mehanizma o ljudskim pravima, o sigurnosti opskrbe hranom i o okolišu;
- žali što potencijal energetske uštede nije primjereno uzet u obzir ni međunarodno ni u EU-u; ističe činjenicu da se energetske uštedama omogućuje otvaranje radnih mjesta, gospodarska ušteda i sigurnost opskrbe energijom, povećanje konkurentnosti i smanjenje emisija te da su uštede ključ odvajanja emisija od gospodarskog rasta; poziva EU da usmjeri napore na davanje više pozornosti i poduzimanje više mjera u vezi s energetske uštedama u međunarodnim pregovorima, bez obzira na to raspravlja li se o prijenosu tehnologije, razvojnim planovima za zemlje u razvoju ili financijskoj pomoći; ističe da EU i države članice moraju zacrtati i ostvariti ambiciozne ciljeve energetske učinkovitosti kako bi zadržali kredibilitet; naglašava važnost smanjenja rasipanja energije u građevinskom i prometnom sektoru, u električnim instalacijama u kućanstvima i kućanskim aparatima, u cilju maksimiziranja uštede energije i energetske učinkovitosti;

- naglašava potrebu za uvođenjem i primjenom prometnih sustava s niskom potrošnjom energije te sustava na bazi vodika.

Fluorougljikovodici i Protokol iz Montreaala

- Rezolucija poziva stranke da razmotre mehanizme glasovanja i odlučivanja u okviru uspješnog Protokola iz Montreaala, njegove različite pristupe odgovornostima, kao i mehanizme provedbe i sankcije te financiranje kao primjer koji bi se mogao primijeniti i u okviru UNFCCC-a; poziva EU da pojača napore kako bi se reguliralo postupno globalno smanjenje fluorougljikovodika u okviru Protokola iz Montreaala;
- ponavlja da je EU usvojio ambiciozno zakonodavstvo o postupnom smanjivanju fluorougljikovodika za 79 % do 2030. s obzirom na to da su ekološke alternative široko dostupne i

njihov se potencijal treba u potpunosti iskoristiti; napominje da smanjenje uporabe fluorougljikovodika predstavlja lako ostvarivu priliku za poduzimanje djelovanja za ublažavanje štete u i izvan EU-a te poziva EU da se aktivno uključi u olakšavanje djelovanja usmjerenih na fluorougljikovodike na svjetskoj razini.

Izaslanstvo Europskog parlamenta nalaže svojem predsjedniku da ovu Rezoluciju prosljedi Vijeću, Komisiji, vladama i parlamentima država članica te tajništvu UNFCCC-a, sa zahtjevom da se prosljedi svim strankama koje nisu članice EU-a.

Konferencija u Limi prethodi sastanku u Parizu krajem 2015. godine, kad bi se na svjetskoj razini trebao postići dogovor o aktivnostima za sprečavanje daljnjih klimatskih promjena.

DRUŠTVENE VIJESTI

Šezdeset godina s vama

“Muzej ‘živih’ strojeva”, “Muzej, ali i škola”, “Ogledalo progresa ljudskog uma”, “Živi muzej u centru grada”... Zvučali su tako naslovi tadašnjih dnevnih listova koji su najavljivali otvaranje Tehničkog muzeja u Zagrebu. Bilo je to 14. siječnja 1963., a od tada do danas Tehnički muzej je ugostio preko 5,5 milijuna posjetitelja postavši u međuvremenu i najposjećeniji muzej u Hrvatskoj, kamo se posjetitelji vraćaju generacijama. U 2014. godini bilježimo rekordnih 140 tisuća posjetitelja, za koje su djelatnici Muzeja održali oko 4500 stručnih vodstava kroz odjele.

Zamisao o nastanku zagrebačkog Tehničkog muzeja javlja se krajem 19. stoljeća, a njegova povijest službeno započinje 21. prosinca 1954. odlukom odbora Grada Zagreba o njegovu osnivanju.

Idejni osnivač Tehničkog muzeja bio je sveučilišni profesor dr. Božo Težak (diplomirao kemiju na Tehničkom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu 1930.), kasnije dugogodišnji predsjednik Savjeta Muzeja. Uz osnovnu muzejsku djelatnost ideja osnivača bila je da Muzej s vremenom preraste u znanstveno-tehnički centar. Realizator i prvi ravnatelj bio je Predrag Grdenić, dok je likovni postav načinio arhitekt Emil Vičić.

Prvi otvoreni odjeli koje je javnost mogla upoznati bili su Transformacija energije, Rudarstvo – geologija – nafta s modelom rudnika ugljena u naravnoj veličini te Odjel prometnih sredstava. Nakon toga slijede Planetarij (1965.), Demonstracijski kabinet Nikole Tesle (1976.), odjel Osnove poljodjelstva (1981.), odjel Vatrogastvo (1992.), Aleja skulptura velikana hrvatskog prirodoslovlja i tehnike na otvorenom (započet 1993.), Apijarij s oglednim košnicama (1994.), soba Zemljomjerstvo – katastarski ured (1994.), Pokretna moć vatre (1999.) te Odjel i infocentar Obnovljivi izvori i energetska učinkovitost (2013.).

Tijekom svoga rada do danas Muzej je prikupio više od 10 000 predmeta razvrstanih u 41 zbirku, a među kojima su najstariji proizvedeni u prvoj polovini 19. stoljeća.

Drveni objekt u kojem se nalazi danas Tehnički muzej bio je 1949. izgrađen za potrebe Zagrebačkog velesajma i privremene namjene, a primjer je jedinstvene drvene gradnje na europskim

Tehnički muzej 1963.

prostorima i u tom kontekstu zaštićeno je kulturno dobro. Arhitekt Haberle za izvođenje cijelog objekta predvidio je izvedbu u drvenoj konstrukciji i oblaganje drvetom, što je bila rijetkost s obzirom na to da su trendovi u izgradnji toga doba podrazumijevali suvremene materijale poput čelika i betona. Objekt je 1959. dodijeljen Tehničkom muzeju na upotrebu.

Godine 2009. nakon revizije stanja objekta prvi se put u njegovoj povijesti krenulo u ozbiljnije radove s ciljem održanja funkcije objekta i sigurnosti za posjetitelje. Radovi u kontinuitetu traju i danas. Posebno je važno naglasiti da Muzej bez obzira na kompleksnost radova cijelo vrijeme u suradnji s izvođačima i nadzorom nastoji posjetiteljima osigurati dostupnost stalnog postava. Obnovljeni su dijelovi noseće konstrukcije objekta, obnavlja se oplata sa vanjske i unutarnje strane, ugrađuje nova električna instalacija, a neki su dijelovi prvi put i dobili rasvjetu... Radovi će potrajati, ali povijesna vrijednost objekta i njegova današnja namjena zaslužuju strpljenje radi očuvanja ove izvanredne arhitektonske baštine u svjetskim okvirima.